

HONDENBETEN

Hond, wat heb jij **grote tanden...**

De hond heeft zijn plekje in veel Nederlandse gezinnen met succes opgeëist. Een moeilijke klus was dit natuurlijk niet, want iedere dierenliefhebber zal beamen dat die guitige snoet ronduit onweerstaanbaar is. De professionals uit de sector weten echter als geen ander dat er achter dat snoetje een flinke rij tanden schuilt en dat de ene hond deze sneller toont dan de andere.

TEKST: JESSIE MEGENS | FOTO'S: JORGEN HENDRIKSEN, MARTIJN BEEKMAN EN SHUTTERSTOCK

Het ontbloten van de tanden kan onderdeel uitmaken van een reeks dreigsignalen waarmee de hond aangeeft dat de situatie waarin hij zich bevindt op zijn zachtst gezegd niet gewenst is en dat het tij, wat hem betreft, als de wiedeweerga moet keren. Communicatie is helaas alleen effectief als de boodschap daadwerkelijk opgepikt en begrepen wordt. Heeft de hond het idee dat dit niet gebeurt, dan kan het zomaar zijn dat de bedoelde ontvanger de kans krijgt om die rij tanden van wel heel dichtbij te bewonderen.

Meer dan miscommunicatie

Ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen (letterlijk!). Daarom houdt politiek Den Haag zich al een tijdje bezig met het samenstellen van een pakket preventieve maatregelen. De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) heeft als raad van deskundigen op het gebied van dierenwelzijnsvraagstukken de toenmalige staatssecretaris vorig jaar al de zienswijze "Hondenbeten aan de Kaak gesteld" aangeboden.

Uit de zienswijze van de RDA blijkt dat het probleem rond hondenbeten veel complexer is dan alleen een stukje miscommunicatie tussen mens en dier. Zo stelt de RDA dat de eigenaar of houder van de hond in de basis verantwoordelijk is voor het voorgedane bijtincident. De eerste vraag die een toekomstige hondeneigenaar zichzelf stelt is namelijk 'naar wat ras of type hond ga ik op zoek?' Hierbij wordt verondersteld dat er een weloverwogen keuze wordt gemaakt gezien bijvoorbeeld de behoeften van het ras en de mogelijkheden die jij als eigenaar hebt om de hond in deze behoeften te voorzien. Rassen verschillen namelijk door hun genetische materiaal in uiterlijk en gedrag.

Daarnaast moet het natuurlijke gedrag van honden soms bijgestuurd worden om probleemloos met ons mensen samen te kunnen leven. De goed geïnformeerde eigenaar en de deskundige houder weet dat er veel tijd en energie in de opvoeding van honden gaat zitten.

Hokjesdenken voor gevorderden

Het is geen populaire bezigheid om mensen in hokjes te plaatsen, laat staan dieren waar minstens zo veel emoties mee gepaard

gaan. Toch leent het genetisch materiaal en de ervaringen met een aantal rassen zich hier, tot bepaalde hoogte, wel voor. Zo zijn er hondenrassen, -kruisingen en -lookalikes die net wat sneller op hun staartjes getrapt zijn en net even wat meer schade toe kunnen brengen dan andere rassen. De RDA omschrijft deze rassen als hoog-risico (HR)-honden en adviseerde de politiek om een groep deskundigen een lijst op te laten stellen van deze rassen met als grote kanttekening dat deze lijst regelmatig aangepast zou worden naar de kennis van nu.

De zogenaamde HR-honden kan je natuurlijk niet kwalijk nemen dat ze zich nou net even wat sneller laten gaan dan andere hondenrassen, maar de mens die deze inmiddels achterhaalde genetische selectieprocedure in stand houdt wel. De honden zijn in het verleden namelijk gefokt op de gedragskenmerken die behoren bij

HR-honden

De RDA omschrijft HR-honden als honden die met hun specifiek bijtgedrag in combinatie met hun specifieke bijtkracht ernstig letsel toe kunnen brengen. Ze hebben minder stimuli nodig om te bijten, waarschuwen in de regel niet, laten lastig los en schudden met hun hoofd op het moment dat ze met hun stevige kaken iets of iemand te pakken hebben.

de specifieke taak die zij toebedeeld kregen, zoals waken of jagen. Nu de hond als hartelijk gezinslid wordt beschouwd en hij zich inmiddels in Luilekkerland mag bevinden doordat er aan deze taken geen hond meer aan te pas hoeft te komen, is het onnodig dat de alom trouwe viervoeter vierentwintig uur per dag klaarstaat om bijvoorbeeld de baas en zijn bezittingen te beschermen. Bijten als uiting van agressief gedrag wordt vandaag de dag dan ook gezien als ongewenst. Desondanks is er nog altijd vraag naar bepaalde HR-honden en waar vraag is, is aanbod. Simpel als één plus één.

Politieke bemoeienis

Voormalig staatssecretaris van Economische Zaken, Martijn van Dam, gaf in zijn Kamerbrief Dierenwelzijn van mei 2017 aan, zich grote zorgen te maken over de regelmatig voorkomende ernstige bijtincidenten en daarom besloot hij verschillende adviezen van het RDA op te volgen. Hij zette een club ambtenaren aan het werk om de lijst met HR-hondenrassen te fabriceren en anno nu staan er eenentwintig hondenrassen zwart op wit vermeld. Met dit stemfeltje ben je als hond misschien niet helemaal in je nopjes, want de gemeente kan nu een stuk eenvoudiger besluiten dat er een muilkorf om die hapgrage snoet moet.

Minister Carola Schouten is van mening dat een cursus die door de gemeenten wordt opgelegd, doeltreffender is dan een landelijk verplichte cursus.

Staatssecretaris Van Dam vermeldde in zijn brief – hoe kan het ook anders – het belang van voorlichting en bewustwording van het (toekomstige) HR-hondenbaasje. Het gedrag van de hond en eigenaar is namelijk een weerspiegeling van de kennis en houding die bij de eigenaar aanwezig is of juist ontbreekt. Daaropvolgend gaf staatssecretaris Van Dam dan ook gehoor aan de oproep van het RDA om trainingen en opleidingen van hond en eigenaar te organiseren. Zijn streven was om begin 2018 het volgen van een cursus door houders van HR-honden verplicht te stellen. En toen kwam daar Carola Schouten, de huidige minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) om de hoek kijken.

De door staatssecretaris Van Dam geambieerde verplichte cursus voor alle houders van een HR-hond werd door de huidige minister bij het vuil gezet. Zij is namelijk van mening dat een cursus die door de gemeenten wordt opgelegd, doeltreffender is dan een landelijk verplichte cursus. Bij de gemeente ligt hierbij dan de schone taak om snel signalen op te pikken van honden die de eerste tekenen van afwijkend gedrag laten zien om vervolgens muilkorf- of aanlijnmaatregelen te treffen of de baas op cursus te sturen. Is de gemeente er echter te laat bij doordat hondlief al een vlezig kinderarmpje te pakken heeft gehad, dan zal de cursus mogelijk mosterd na de

Copyright foto

maaltijd zijn en gaat de zegswijze 'voorkomen is beter dan genezen' niet langer op.

Het bullebakkenimago

De vaste Kamercommissie voor LNV heeft mei dit jaar fokkerij- en erfelijkheidsdeskundigen en ook houders van de dieren aan een tafel geschoven waar zij met de leden van de Kamercommissie van gedachten konden wisselen over HR-honden en het huidige beleid. Meningingen werden niet onder stoelen en banken geschoven met als resultaat dat zowel politici als deskundigen elkaar vonden in een houdverbod van HR-honden voor mensen met een strafblad. Uit cijfers valt namelijk de voorzichtige conclusie te trekken dat deze honden bijzonder in trek zijn bij deze specifieke groep hondenliefhebbers. Hier liggen wellicht de uiterlijke raskenmerken en het dikwijls daaraan verbonden 'bullebakkenimago' aan ten grondslag. De grote vraag rest of de deskundigen en politici een medestander vinden in minister Schouten en of dit houdverbod er gaat komen.

De rol van de vakspecialist (dit ben jij!)

Voordat het tafelen van start ging in Den Haag, heeft Dibevo de commissieleden nog even aan hun jasje getrokken. In verschillende rapporten en brieven lazen wij veelvuldig de woorden 'bewustwording' en 'voorlichting' terug. Hé, maar wacht eens even, dachten wij bij Dibevo, hier mag de enige echte vakspecialist niet over het hoofd gezien worden. En daar bedoelden we in deze discussie de dierenspecialzaak mee. Zo schreven we in de brief die onder de commissieleden verspreid is onder andere:

Met hun vakspecialistische kennis en de band die zij vaak met een klant weten op te bouwen – simpelweg omdat er een hondenleven lang voor ingekocht moeten worden – is de dierenspecialzaak vaak een eerstelijns support voor hondenhouders.

Het wel en wee van zowel hond als eigenaar zal de medewerkers van een dierenspecialzaak met hun vakspecialistische kijk niet onopgemerkt laten. Hierdoor kunnen zij instanties, zoals de gemeente, bij het treffen van preventieve maatregelen een stap voor zijn. Denk hierbij aan het geven van voorlichting, zoals de RDA al bepleitte, maar ook productadvies.

Want is dit niet wat de specialist het liefst doet: zijn of haar kennis delen ten goede van dier én – vooruit met de geit – mens? Blijf dus nieuwsgierig, geef (ongevraagd) advies en spui alle kennis en kunde die jij je machtig hebt gemaakt. Zo maken wij als sector binnen deze discussie – hoe bescheiden dan ook – een verschil en doe jij waar je goed in bent.

Wordt vervolgd. ←